



**Nieuwsbrief  
Project Aanpak  
kwetsbare  
personen met  
verward gedrag**

In deze derde en laatste nieuwsbrief leest u de stand van zaken rondom het Project Aanpak kwetsbare personen met verward gedrag voor de regio Zuid-Limburg. Het project bestaat uit twee pijlers: pijler 1 gaat over de aanpak van kwetsbare personen met verward gedrag en een hoog veiligheidsrisico en pijler 2 de versterking van het Verbindingspunt Informatie en Advies (VIA). Deze laatste uitgave is wat uitgebreider dan de vorige versies. Dit komt omdat wij niet alleen waarde hechten aan de resultaten, maar ook graag vertellen hoe we zo ver zijn gekomen. Veel leesplezier!

## VERLENGING PROJECT

Het oorspronkelijke plan was u begin 2022 te informeren over het eindresultaat van het project, dat immers een looptijd had tot 1 januari 2022. Eind vorig jaar heeft de stuurgroep besloten verlenging van de projectperiode aan te vragen bij het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Die aanvraag is positief ontvangen en toegekend tot 1 juli 2022. Dit gaf ons de ruimte om hetgeen we bereikt hebben, goed te borgen voor de toekomst. U krijgt in deze nieuwsbrief inzicht in de behaalde resultaten en hoe we deze gaan borgen. Ook leest u hoe we na afronding van het project succesvol kunnen blijven samenwerken, in het belang van mensen die het zo hard nodig hebben.

## Pijler 1: Aanpak kwetsbare personen met verward gedrag en een hoog veiligheidsrisico (AKP)

### **Van project naar borging!**

Pijler 1 was vooral gericht op zicht krijgen op de doelgroep en het verder ontwikkelen en versterken van de integrale persoonsgerichte aanpak. Dit resulteerde in de zomer van 2021 in een Regionaal Kader voor de aanpak, met aanbevelingen en implementatiepunten voor borging.

Om hieraan goed invulling te kunnen geven organiseerden we in september 2021 een tweede ronde expertisesessies met ketenpartners. Ook voerde Colette Duchateau van SoFi-e Verbindt op basis van een projectopdracht afzonderlijke gesprekken met ketenpartners. In die gesprekken kwam aan de orde hoe partners samenwerking en verbinding zien en wat volgens hen een leercyclus zou kunnen inhouden en vooral ook welke rol partners hierin zelf kunnen of willen nemen. De ketenpartners vinden samenwerking belangrijk en onmisbaar, maar zijn zich bewust van de noodzaak

van regie in dit proces. Het resultaat van de gesprekken is verwerkt in een factsheet met bevindingen, conclusies en aanbevelingen. De factsheet is besproken in de projectgroep en stuurgroep en de aanbevelingen maken onderdeel uit van de verdere borging van het project.

*“We investeren in effectieve ketensamenwerking om ervoor te zorgen dat mensen met verward gedrag de steun krijgen die nodig is. Liefst in een vroeg stadium. Zo kan (strafrechtelijk) leed worden voorkomen, zowel voor de persoon in kwestie als voor onze samenleving.”*

ANS LINSSEN  
BELEIDSADVISEUR STRAF MET ZORG,  
OPENBAAR MINISTERIE

De belangrijkste taak voor project- en stuurgroep in de laatste fase van het project was om de uitkomsten van het project, waaronder de invulling van samenwerking en leercyclus, goed te borgen. Uitgangspunt daarbij was niet iets nieuws te ontwikkelen, maar het project procesmatig en inhoudelijk aan te haken bij bestaande ontwikkelingen en te laten landen in reguliere structuren en werkprocessen. Het was daarmee logisch in te zetten op aanhaking bij de Commissie Zorg en Veiligheid Zuid-Limburg, de Ketenveldnorm en de Versterking aanpak (hoog) risicovol verward gedrag. De wijze waarop we het project borgen is in een borgingsvoorstel vastgelegd en voorgelegd aan de Commissie Zorg en Veiligheid op 4 april 2022. De regierol op de borging ligt bij het Zorg- en Veiligheidshuis, omdat deze goed aansluit bij het Zorg- en Veiligheidshuis als samenwerkingsverband en verbinder in de zorg- en veiligheidsketen. Mede namens de Zorg- en Veiligheidshuizen Maastricht/Heuvelland en Parkstad, voert het Zorg- en Veiligheidshuis Westelijke Mijnstreek de regie op het verder uitwerken en concretiseren van de volgende punten:

- aanhaken op de Commissie Zorg en Veiligheid en haar escalatieroute;
- samen met partners de gewenste invulling van de expertisesessies concretiseren, eventueel naar voorbeeld van het model 'lerend netwerk' en faciliteren kennis- en expertiseverbreding;
- verbinden met de levensloopfunctie ketenveldnorm;

- verbinden met de landelijke Versterking aanpak (hoog) risicovol verward gedrag;
- investeren in vroeg-signalering (ook in het voorliggende veld);
- initiëren van aanspreekpunten/aandachtfunctionarissen binnen de partnerorganisaties voor de doelgroep.

Er zijn al een aantal stappen gezet. De verbinding met de ketenveldnorm lichten we kort toe.

#### Verbinding met de ketenveldnorm

We zoeken de verbinding met de ketenveldnorm, omdat de doelgroepen van de ketenveldnorm en het project elkaar overlappen. De ketenveldnorm is ook gericht op mensen die gevaarlijk gedrag (kunnen) vertonen als gevolg van een psychische stoornis en/of verslaving dan wel een verstandelijke beperking. We zien de levensloopaanpak van de ketenveldnorm als belangrijk middel dat ook ingezet kan worden voor de doelgroep van het project. Het doel van de aanpak is een betere samenhang tussen ondersteuning, zorg en veiligheid. Centraal staat de gezamenlijke verantwoordelijkheid van partijen om een cliënt niet los te laten en het gezamenlijk voorkomen van escalaties en crisissituaties.

Inmiddels is onderzoek gedaan naar de (maatschappelijke) kosten en baten van de toepassing van de levensloopaanpak binnen de ketenveldnorm. De resultaten daarvan leest u in de Rapportage maatschappelijke businesscase levensloopaanpak. <https://bit.ly/3xPBQzu>



## Pijler 2: Versterken van het VIA

Ook voor het VIA (gestart in augustus 2019), waarvan de uitvoering bij de Zuid-Limburgse Zorg- en Veiligheidshuizen ligt, is borging belangrijk om de waarde voor de toekomst te behouden. De kans van slagen is het grootst als alle gemeenten in de regio Zuid-Limburg aansluiten. We hebben fors ingezet om gemeenten duidelijk te maken wat de waarde van het VIA is. En met succes. De

stevige basis die er nu ligt, kan in elk geval tot 2024 rekenen op financiële zekerheid. We ontwikkelen het VIA waar nodig of gewenst verder en werken aan een manier om tegemoet te komen aan de vraag van gemeenten naar wederkerigheid. Privacy speelt hierbij een grote rol. Het uiteindelijke doel is om het VIA structureel financieel te borgen.

*“Verbinding tussen zorg en veiligheid in het belang van kwetsbare mensen biedt duidelijk meerwaarde. De betrokkenheid bij de partners is groot. Hopelijk kan de meerwaarde worden vergroot door wederkerigheid. Goede borging en commitment van alle betrokken partners is belangrijk voor het vervolg.”*

ELINA CUYPERS  
BELEIDSMEDEWERKER SOCIAAL  
DOMEIN GEMEENTE MAASTRICHT

## Het VIA in cijfers

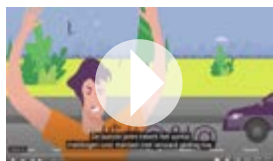
Het VIA slaagt in de doelstelling om vanuit de politiemelding de verbinding te leggen met de betrokken hulpverleningsorganisatie. Dit zien we ook terug in de cijfers.

In 2021 ontving het VIA in totaal 1818 meldingen, waarbij het 364 (20%) herhaalde meldingen betreft. Van de 1818 meldingen zijn 714 meldingen doorgezet naar hulpverleningsorganisaties (714 HITS). Dat is 40% van het totaal aantal meldingen. Bij 35% hiervan was al hulpverlening betrokken. Bij de overige 5% is hulpverlening naar aanleiding van de melding ingeschakeld.

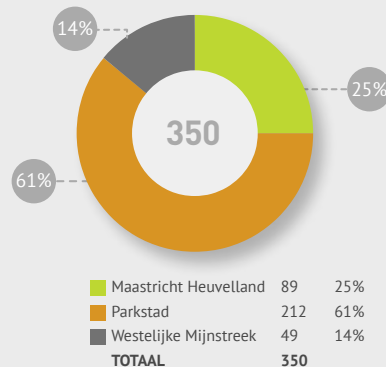
Hieronder geven we een aantal cijfers weer in tabellen en diagrammen. Daarbij laten we ook de cijfers over 2020 zien.

*“De meerwaarde van het VIA is merkbaar. Vroegtijdig verbinding kunnen leggen tussen zorg en veiligheid levert een belangrijke bijdrage aan de integrale aanpak, waar we als Zorg- en Veiligheidshuizen voor staan. Het VIA is samen met partners ontwikkeld en wordt bijgestuurd vanuit de ervaringen. Dat biedt draagvlak voor verdere ontwikkeling van het VIA.”*

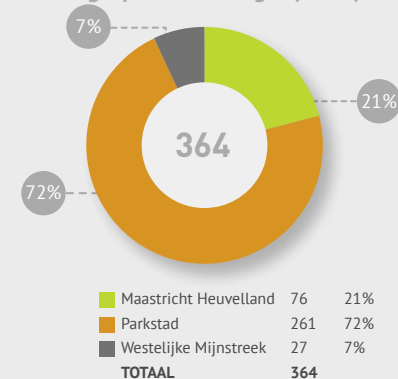
ERIK DUIJF  
COÖRDINATOR ZORG- EN VEILIGHEIDSHUIS  
WESTELIJKE MIJNSTREEK



Aantal herhaalde meldingen uitgesplitst naar regio (2020)



Aantal herhaalde meldingen uitgesplitst naar regio (2021)



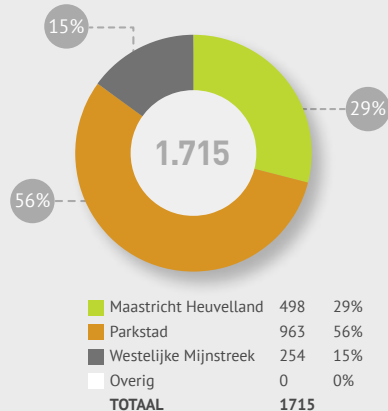
Aantal meldingen per gemeente 2020

Heerlen	445
Maastricht	368
Kerkrade	261
Sittard-Geleen	212
Landgraaf	104
Brunssum	74
Beekdaelen	50
Valkenburg a/d Geul	36
Gulpen-Wittem	29
Vaals	28
Beek	25
Simpelveld	21
Eijsden-Margraten	19
Meerssen	18
Stein	17
Voerendaal	8

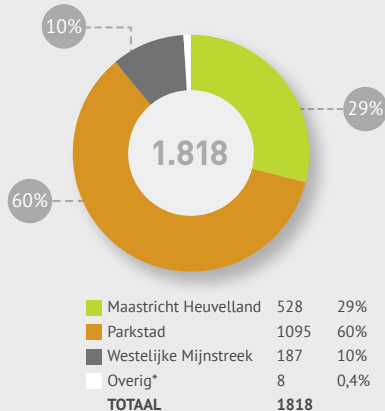
Aantal meldingen per gemeente 2021

Heerlen	445
Maastricht	420
Brunssum	263
Kerkrade	247
Sittard-Geleen	176
Landgraaf	67
Beekdaelen	56
Valkenburg a/d Geul	38
Gulpen-Wittem	21
Vaals	20
Beek	17
Simpelveld	12
Eijsden-Margraten	12
Meerssen	6
Stein	5
Voerendaal	5

Aantal meldingen uitgesplitst naar regio (2020)



Aantal meldingen uitgesplitst naar regio (2021)



Aantal meldingen per 10.000 inwoners 2020

Kerkrade	57.40
Heerlen	51.19
Maastricht	30.62
Landgraaf	27.91
Vaals	27.77
Brunssum	26.73
Sittard-Geleen	23.11
Valkenburg a/d Geul	22.00
Gulpen-Wittem	20.42
Simpelveld	20.04
Beek	15.74
Beekdaelen	13.87
Meerssen	9.65
Eijsden-Margraten	7.34
Stein	6.83
Voerendaal	6.42

Aantal meldingen per 10.000 inwoners 2021

Brunssum	95.01
Kerkrade	54.32
Heerlen	51.99
Maastricht	34.95
Valkenburg a/d Geul	23.22
Vaals	20.83
Sittard-Geleen	19.19
Landgraaf	17.98
Beekdaelen	15.53
Gulpen-Wittem	11.97
Voerendaal	9.63
Eijsden-Margraten	7.72
Meerssen	6.43
Simpelveld	4.77
Beek	3.78
Stein	2.01

\* De categorie 'overige' (8 in 2021) betreffen meldingen van personen die woonachtig zijn in een van de aangesloten Zuid-Limburgse Regio's, echter heeft het betreffende incident plaatsgevonden buiten de Zuid-Limburgse Regio's

Afbeeldingen zijn afkomstig uit VIA Dashboard.

Het VIA in de praktijk

## De kracht van verbinding

Een 65-jarige man komt binnen een week diverse keren in aanraking met politie. Hij is verward en moeilijk te begrijpen. Realiteit en fantasie lijken bij de man door elkaar te lopen, de wijkagent krijgt maar moeizaam contact. De man reageert soms agressief, ook naar omstanders en zorgt voor behoorlijk wat overlast.

Politie geeft meldingen door aan het VIA. Verrijking vanuit het VIA levert een HIT op bij de gemeente. De man heeft een indicatie voor individuele begeleiding. Er is al een hulpverleningsorganisatie betrokken bij de casus. De procesondersteuner neemt contact op met de organisatie en deelt de bevindingen. Bij de organisatie is inderdaad een afspraak

ingepland, maar dat is pas drie weken na de diverse meldingen. De begeleider van de organisatie komt direct in actie en neemt contact op met de huisarts en betrokkene. De wijkagent is door het VIA op de hoogte gebracht van de betrokkenheid van deze hulpverleningsorganisatie bij deze man. Meldingen zijn daarna niet meer voorgekomen.

## Tot slot!

Naast de inhoudelijke resultaten zijn we als projectgroep en stuurgroep trots op de sterkere verbindingen tussen de organisaties. Uit ervaring weten we dat samenwerking geen vanzelfsprekendheid is. Daar moet je in investeren en dat is gelukt. We hebben steeds het doel voor ogen gehouden om het beter te willen doen voor de mensen

waar het om gaat. De doelgroep en onze samenleving verdienen dit en daar hebben we ons vanuit onze professionaliteit voor ingezet. Iedereen heeft die verantwoordelijkheid gevoeld en daarmee ligt er nu een goede basis om op verder te bouwen. Dit willen we vooral ook samen met u als ketenpartner (blijven) doen!

*“Dankzij korte lijnen hebben we elkaar en onze (on)mogelijkheden leren kennen. We staan voor een gezamenlijke visie en verantwoordelijkheid en weten elkaar te vinden als dat nodig is. Het belang van de kwetsbare mens is overstijgend. Bewustwording dat we dit belang alleen samen kunnen dienen is noodzakelijk. Laten we creatief zelf zoeken naar oplossingen en waar nodig gebruik maken van het netwerk.”*

VERA EBERSON  
JURIDISCH BELEIDSADVISEUR ZUYDERLAND  
GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG

8 *“Elke organisatie zoekt vanuit eigen achtergrond en verantwoordelijkheid verbinding om kwetsbare mensen te helpen en nieuwe kansen te bieden. We zijn in staat gebleken de mogelijkheden om te verbeteren goed in beeld te krijgen. Hopelijk blijft de verbinding en zijn we ook in staat onze gezamenlijke visie bestendig om te zetten in daden.”*

GUUS RENET  
OPERATIONEEL SPECIALIST LIAISON ZORG  
EN VEILIGHEID ZUID-WEST-LIMBURG

Deze nieuwsbrief is mede tot stand gekomen met subsidie van het Ministerie van Justitie en Veiligheid



Ministerie van Justitie en Veiligheid